

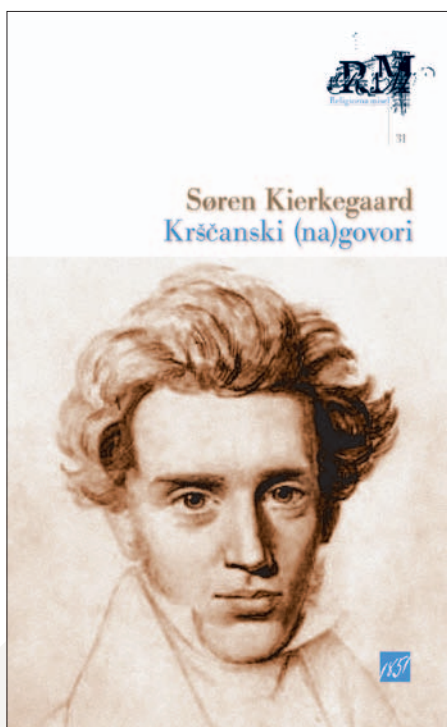

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

CELJE - LJUBLJANA

SØREN KIERKEGAARD: KRŠČANSKI (NA)GOVORI

Podatki o knjigi

- Naslov: KRŠČANSKI (NA)GOVORI
- Avtor: Søren Kierkegaard
- Prevod: Janez Zupet
- Cena: 25 €
- Velikost: 130 mm x 210 mm
- Vezava: mehko vezano
- Število strani: 320
- ISBN: 978-961-278-164-4
- Založnik: Celjska Mohorjeva družba

Kontakt

Alenka Veber, urednica knjige
telefon 01-244-3667
alenkav@celjska-mohorjeva.si

»Moj govor pa se obrača k tebi, moj zapostavljeni ubožec! Bodi usmiljen, če moreš!«

Kierkegaardova misel je pri nas že dolgo navzoča. Vse od Kocbeka in drugih eksistencialnih mislecev, ki so se bogatili z njegovo filozofsko in krščansko prodornostjo. Pri Mohorjevi založbi je že leta 1987 izšlo prav tako v prevodu Janeza Zupeta pomembno filozofsko delo Bolezen za smrt.

Kierkegaard zapiše: »Moj govor pa se obrača k tebi, moj zapostavljeni ubožec! Bodi usmiljen, če moreš! Ohrani v prsih srce, kjer kljub revščini in bedi še vedno tli iskra sočutja do bede drugega, da, ohrani srce, ki pred Bogom in v vsej prostosti priča, da je človek lahko usmiljen, celo v najvišji meri in v najbolj odličnem smislu usmiljen, tudi če nima kaj dati.« V njegovih nagovorih imamo bralci občutek, da nas nagovarja kot posameznike, bolje posamičnike, a pri tem ima vedno pred očmi posledice našega odgovora, ki jih je objavil že leto pred tem. Vedno bolj ga je skrbela javna usoda krščanstva.

Gledano z vidika nastajanja *Krščanskih (na)govorov* je vredno omeniti, da sta najprej nastala drugi in četrti del, ki ju lahko veliko bolj razumemo kot povabilo posamičniku. Prvi in tretji del sta poznejša in veliko bolj usmerjena v kritiko in premislek o javnih vprašanjih, o obstoječi organizaciji, ki se ima za krščansko — konkretno takratni danski protestantski Cerkev. Tretji del je Kierkegaard v zadnjem trenutku vključil v obstoječe delo in v njem najbolj izrazito izprašuje vest svojemu verskemu občestvu.¹ Gre za njegov začetek 'čiščenja templja', ki ga je do smrti opravljal z vedno večjo zagretostjo. V tej luči lahko beremo »misli, ki napadajo v hrbet«. »In v Božji hiši boš zvedel resnico, ne od duhovnika, pod čigar vplivom se ji moreš tudi zlahka odtegniti, v nekem smislu, ampak od samega Boga ali pred Bogom.« Dejstvo, da piše Cerkev izpred dveh stoletij,

¹ Prim. H. V. Hong in E. H. Hong, *The Essential Kierkegaard*. Princeton University Press, Princeton 2000, str. 312.

nas ne sme uspavati. V polni meri je lahko povabilo, da sami premislimo o svoji Cerkvi danes.

Ob premisleku, ki nam ga lahko Kierkegaardovi (na)govori prebudijo kot kristjanom in članom Cerkve danes, nam ne bo lahko. Ne toliko zaradi najrazličnejših škandalov in pretresov. Zanje bi v duhu Kierkegarda morali biti v nekem smislu celo hvaležni. Teža premisleka ob branju teh (na)govorov prihaja od drugod. Preveč smo zaskrbljeni, kaj bomo jedli in kako bomo od oltarja odhajali potolaženi. Resnica, ki nam jo ponuja Kierkegaard, noče biti dokončna resnica, saj v luči večnosti te tako in tako ne moremo spoznati in dojeti v taki meri, da bi lahko z njo razpolagali. Če bi to poskušali, bi razvrednotili svoje mesto pred Bogom, temeljni odnos, ki nas dviga in usposablja, da smo le nekaj več kot ptice in lilije polja, če se za to odločimo. Sam pove, kaj je njegov namen: »Ta (na)govor o nesmrtnosti pa nasprotno namerava udariti po javni varnosti, ali natančneje tukaj, po zasebni varnosti, ki jo ima namen vznemiriti: je neke vrste drzen napad kakor napad o belem dnevu in vceplja strah kakor nočni napad.«² Če kdaj, potem smo tudi danes potrebni prebujanja, udarcev, ki bi nas vrnili k pravemu — odrešujočemu odnosu do Boga. K temu nas vabi tudi misel iz papeževe okrožnice v letu vere, ki smo jo postavili na začetek: v živi odnos z Bogom z razlogom, da bi bili krepki in živeli iz odrešenja. Prav ta zadnji cilj, ki je večnost in polnost sreče v veri, je tudi zadnji cilj pričujočih (na)govorov.

2 N. d., (3, 4).

Avtorjev življenjepis

Søren Kierkegaard, Søren Kierkegaard Aabye (rojen 5. maja 1813, umrl 11. november 1855), danski filozof, teolog in kulturni kritik.

Prevajalčev življenjepis

Prof. Janez Zupet, je po ljubljanski klasični gimnaziji (1956–1963) študiral primerjalno jezikoslovje na Filozofski fakulteti v Ljubljani (1963–1972) in od 1966 bogoslovje na Teološki fakulteti v Ljubljani ter iz obojega 1972 diplomiral; leta 1971 bil posvečen v duhovnika. Leta 1972 je pričel poučevati angleščino in francoščino na Škofjski gimnaziji v Vipavi.

Od 1979 je sodeloval je pri prevodu Uvoda v *Sveto pismo Nove zaveze* in Uvoda v *Sveto pismo Stare zaveze* (1982). Objavlja članke v *Družini*, *Reviji 2000* in drugih listih, ter prevaja filozofska in teološka dela. Za prevod Pascalovih *Misli* je 1981 prejel Sovretovo nagrado. Od 1986 je pri Mohorjevi družbi v Celju urednik zbirke *Religiozna misel*. Leta 2000 ga je papež Janez Pavel II. odlikoval s papeškim naslovom monsignor.

Kontakt: janez.zupet@gmail.com

Odlomek iz knjige

Ne bodite torej v skrbeh in ne govorite: Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili? Kajti po vsem tem sprašujejo pogani.

Ptica nima te skrbi. Od česa živi? Kajti ta hip ne govorimo o liliji, ki ima to srečo, da živi od zraka; kaj pa ptica? Državni uradnik, to vemo, mora skrbeti za veliko stvari; včasih ima opraviti z reveži brez dohodkov; drugikrat se ne zadovolji s tem, da vidi, da ima nekdo sredstva; pozove ga k sebi in ga vpraša, od česa živi. Kaj pa ptica? Ta ne živi od tega, kar nakopiči v žitnice, ker tega ne dela, in v resnici ne živimo nikoli od zalog, ki jih tako hranimo. Od česa živi? Ne more si biti na jasnem o tem; če bi jo to vprašali, bi gotovo odgovorila kakor sleporojeni, ki so ga vprašali, kdo mu je omogočil vid: »*Ne vem*, vem pa nekaj; bil sem slep in zdaj vidim;« ptica bi rekla enako: *Ne vem*, vem pa nekaj: živim. Od česa torej? Od »*vsakdanjega kruha*«, te nebeške hrane, ki ni nikoli shranjena za zimo, te velikanske zaloge, ki je tako dobro varovana, da je nihče ne more ukrasti; kajti tat lahko odnese samo to, kar »se hrani za noč«; nihče pa ne more ukazati tega, kar se uporablja čez dan.

Je ptica uboga?

Hrana za ptico je torej vsakdanji kruh, ustrezen delež, zadosten brez nadaljnega, tisto malo, kar potrebuje uboštvo. Je torej ptica uboga? Namesto da odgovorimo, bomo vprašali: Ona da je uboga? Nikakor. Prav tu se pokaže učiteljica, kakršna je; če bi jo presojali po vidnih zalogah, je njen položaj revščina, in vendar ni uboga; in nihče naj je ne skuša tako opredeliti. Kaj to pomeni? Da je njen položaj revščina, za katero pa se vendar ne meni. Če bi jo državni uradnik zaslišal, bi jo nedvomno razglasil za siromakinjo; toda mar pomislimo na koristnost njenih kril? Zbogom, uboštvo! Res, če bi se v to vmešala javna podpora, bi bila ptica zares uboga; mučili bi jo s kopico vprašanj, spričo katerih bi končno prepričala samo sebe, da je res uboga.